

*Rozpoczął tedy fonograf
zbieranie melodii podhalańskich...*

Pierwsze nagrania
muzyki tradycyjnej Podhala
ze zbiorów Muzeum Tatrzańskiego
i Instytutu Sztuki PAN
odtworzone po ponad
100 latach

Najnowszy projekt Muzeum Tatrzańskiego
im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem
realizowany we współpracy
z Instytutem Sztuki Polskiej Akademii Nauk
w Warszawie

Muzyka, muzyka, góralsko muzyka, Cały świat obejdzie nima takiej nika

Region Podhala zajmuje wyjątkowe miejsce w historii polskiej fonografii etnomuzycznej. To tutaj w 1904 roku Roman Zawiliński – filolog i etnograf z Krakowskiej Akademii Umiejętności dokonał pierwszego znanego nam, historycznego nagrania folkloru muzycznego – śpiewek ludowych w wykonaniu Jana Krzeptowskiego – syna najsłynniejszego góralskiego muzykanta Jana Krzeptowskiego-Sabały. W roku 1906 Willy Blossfeld z Lipska utrwalił na Podhalu śpiewy i nuty góralskie. Z jego pobytu zachowało się do dziś 14 wałków fonograficznych. W 1914 roku powstał zaś największy zbiór dokumentów dźwiękowych z muzyką Podhala, którego twórcą był Juliusz Zborowski. Zborowski późniejszy długoletni dyrektor Muzeum Tatrzańskiego w 1913 roku osiadł na Podhalu; był nauczycielem gimnazjalnym w Nowym Targu, zajmując się jednocześnie badaniami gwary i kultury materialnej górali. Fonograf i wałki zakupił z własnych pieniędzy na raty w niemieckim domu towarowym w północnych Czechach.

Jak wspominał po latach (Juliusz Zborowski, Pisma Podhalańskie): Rozpoczął tedy fonograf zbieranie melodii góralskich, wałki napępniały się szybko, a na pierwszy ogień szedł grajek nad grajki, boży talent muzyki Podhala, Bartuś Obrochta. Trzeba go było widzieć, jak z całą satysfakcją przysłuchiwał się nagrany przez siebie wałkom, jak co chwila przygadywał „dobrze, dobrze” – i jak, przytupując nogą do taktu, wygłosił swoją opinię: „Wiecie, panie profesorze, to niegłupia trąba!”

W 2015 r. dzięki dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz dzięki współpracy Muzeum Tatrzańskiego z Instytutem Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie udało się po ponad 100 latach odtworzyć, zdigitalizować i opublikować kolekcję nagrań Juliusza Zborowskiego.

Jesteśmy przekonani, że płyta stanowić będzie unikatowe źródło do poznania oryginalnego brzmienia dawnej muzyki Podhala. Wydawnictwo posłuży także do badań nad przemianami zachodzącymi w wykonawstwie i stylistyce wciąż żywej muzyki góralskiej. Zwłaszcza utrwalone w nagraniach i zachowane nuty Bartusia Obrochty niewątpliwie staną się inspiracją do kultywowania i pielęgnowania góralskiego folkloru muzycznego dla społeczności lokalnej i środowisk polonijnych oraz wszystkich miłośników muzycznej twórczości ludowej.

Żaden bowiem z regionów etnograficznych naszego kraju nie może poszczycić się porównywalną do zasobów z Podhala liczbą zachowanych archiwaliów fonograficznych sprzed pierwszej wojny światowej

MUZEUM TATRZAŃSKIE W ZAKOPANEM
THE TATRA MUSEUM IN ZAKOPANE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT SZTUKI

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego

Patronat honorowy
Burmistrz Miasta Zakopane
Leszek Dorula

Prezydent Miasta Zakopane
www.wztra.pl

ZAKOPANE
dlaCIEBIE.pl

Patroni medialni

Local Life

SKI

GÓRY
GÓRSKI
MIASTKO
SPORTOWY